

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษามหาวิทยาลัย
มหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ
Causal Factors Effect to Retention of Scholar in Mahamakut
Buddhist University, Yasothon Buddhist Collage

ดร.ธมกร ทยาประศาสน์¹, ชัชพงศ์ เทียมทันวณิช², วิพจน์ วันคำ³,
ณัฐพล จินดารัมย์⁴, กนต์ ศรีหล้า⁵, ดร.วิภาพรรณ อุปนิสากร⁶
Thamakorn Tayaprasat, Ph.D.¹, Chatphong Thiamthanwanich², Wiphot Wankham³,
Natapol Jindaram⁴, Kanta Srilah⁵, Wipaphan Upanisakol, Ph.D.⁶
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ
Author for Correspondence: Email : first_goodspeed@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธและเปรียบเทียบปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาจำแนกตาม เพศ, อายุ, คณะที่สังกัด, ชั้น/ปี, เกรดเฉลี่ยสะสม, อาชีพของบิดาและมารดา, รายได้ของบิดาและมารดา, การรับรู้ข่าวสาร, คณะที่ต้องการศึกษาต่อมากที่สุด, และเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในขณะนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษา จำนวน 415 รูป/คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 196 รูป/คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (questionnaire) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t-test และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Scheffé ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยแต่ละด้านเรียงตามลำดับ คือ เหตุผลส่วนตัว ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ภาพลักษณ์ของสถาบัน ปัจจัยทางสังคม และบุคคลที่เกี่ยวข้อง
2. ผลการทดสอบแต่ละด้าน มีดังต่อไปนี้
 - 2.1 นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน มีอิทธิพลต่อการคงอยู่โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วารสารแสงอีสาน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

2.2 นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 3.00 – 4.00 มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ในระดับมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 นักศึกษาที่บิดามีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีอิทธิพลต่อการคงอยู่แตกต่างกันกับนักเรียนที่บิดามีอาชีพค้าขาย และอาชีพรับจ้าง ไม่พบความแตกต่างระหว่างอาชีพของมารดา กับอิทธิพลต่อการคงอยู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 นักศึกษาที่บิดามีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท มีอิทธิพลต่อการคงอยู่มากกว่านักเรียนที่บิดามีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 5,000 บาท และนักศึกษามารดามีรายได้ต่อเดือน 5,001 - 10,000 บาท มีอิทธิพลต่อการคงอยู่มากกว่านักศึกษามารดามีรายได้ต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพล, การคงอยู่ของนักศึกษา, วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

Received:18/07/62, Revised:29/07/62, Accepted:02/08/62

Abstract

This research aims to study the causal factors that influence student persistence in Mahamakut Buddhist University Yasothon Buddhist Collage. and to compare the causal factors that influence student persistence classified by gender, age, faculty, class/year, the cumulative grade point average, father and mother's occupation, father and mother's income, to understanding of news, the faculty that they want to study the most, and the criteria for deciding to study in that faculty. The samples used in this research were 415 students, 196 samples. Data collection using by questionnaires. Data analysis using by frequency distribution statistics, percentage, mean, standard deviation, hypothesis testing using by t-test and one-way variance (One-Way ANOVA) and testing the differences in pairs by Scheffé's method.

The research found that

1. The causal factors that influence the student's overall existence in all aspects are at a high level. The average value of each side in order to personal, economic factors, institutional image, social factors and interpersonal relationships

2. To compare the motivation were as follow:

2.1 The differences of gender has influence on overall persistence. but not significantly different at the level of .05

2.2 The cumulative grade point average (GPA) of students between 3.00 - 4.00 had an influence on the level of retention more than other groups with statistical significance at .05 level.

2.3 Students whose father has a civil service / state enterprise influence of persistence varies with students whose father has a merchant and employment. There was not difference between mother's occupation and influence on persistence at statistical significance level of .05.

2.4 Students whose fathers have a monthly income of less than 5,000 baht have more influence on persistence than students whose fathers have monthly income more than 15,000 baht per month. And students whose mothers have a monthly income of 5,001 - 10,000 baht have an influence on persistence more than students whose mothers earn 10,001 - 15,000 baht per month with statistical significance at .05 level.

Keywords : Causal Factors, Retention of Scholar, Yasothon Buddhist Collage.

บทนำ

การศึกษาระดับอุดมศึกษาถือว่ามีมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนคนไทย เพราะถือว่าเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาระบบสำคัญของประเทศชาติ เช่น ระบบเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมของสังคมไทยอย่างมาก เพราะเป็นขั้นสำคัญที่จำเป็นต้องศึกษาหาความรู้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์อย่างแท้จริง โดยอาศัยองค์การสำคัญคือสถาบันการศึกษา เช่น มหาวิทยาลัย เป็นหน่วยงานที่ช่วยพัฒนาและหล่อหลอมบุคคลให้มีความรู้ความสามารถดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ว่า

“...การศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยคือการศึกษาคนคว่ำ เพื่อสร้างเสริมและสะสมความรู้ ความจัดเจน ในด้านวิชาการอย่างสูง และด้านการใช้ความคิดวิจารณ์ตามเหตุผลหลักวิชาความถูกต้อง ผู้มีปัญญาซึ่งได้ผ่านการศึกษาระดับนี้ จัดว่าเป็นบุคคลที่ทรงคุณค่า ผู้จะเป็นกำลังสร้างสรรค์ความเจริญมั่นคงทุกด้านของประเทศอย่างสำคัญต่อไป เหตุนี้ บัณฑิตทั้งหลายจึงมีหน้าที่รับผิดชอบเกิดขึ้นที่จะต้องนำความรู้ ความคิด และความสามารถจัดเจนของตนออกปฏิบัติงาน เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวมและบ้านเมือง...”

(พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดล วันพฤหัสบดีที่ 5 กรกฎาคม 2533)

สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นจะต้องมีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่องและทันสมัย พร้อมทั้งกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาในอนาคตด้วย เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพออกมารับใช้สังคมและประเทศชาติที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยเฉพาะในสังคมโลกาภิวัตน์หรือในศตวรรษที่ 21 ต้องพัฒนาและปรับตัวอย่างรอบด้านเพื่อยืนยันขีดในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในประเทศไทย

ปี พ.ศ. 2542 มหาวิทยาลัยของรัฐเริ่มทยอยเปลี่ยนสถานภาพเป็น “มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ” เพื่อความเป็นอิสระและมีเสรีภาพในทางวิชาการในการดำเนินงานทางการศึกษา รวมถึงการจัดการบริหารงานบุคคล แต่ในปัจจุบัน (2561) มหาวิทยาลัยต่างๆ ได้ประสบปัญหาด้านการลดจำนวนลงของนักศึกษา การลดและการปลดบุคลากรทางการศึกษาลง เป็นต้น ปัญหาดังกล่าวเริ่มปรากฏให้เห็นชัดเจน เช่น 1) ยอดผู้สมัครสอบแอดมิชชันกลางประจำปี 2560 มีคนสมัครน้อยที่สุดในรอบ 10 ปี มีการวิเคราะห์ว่าสาเหตุหลักมาจาก 2 ปัจจัย คือ ไทยกำลังเคลื่อนตัวเข้าสู่สังคมสูงวัยที่อัตราการเกิดน้อยลง และนักเรียนในยุคนี้มีตัวเลือกมากมายนอกเหนือจากระบบแอดมิชชันกลาง เช่น โครงการรับตรง โควตาพิเศษตามมหาวิทยาลัยเอกชนต่างๆ ที่ดึงดูดนักเรียนไปอยู่ด้วยตั้งแต่เนิ่นๆ (ออนไลน์ : วิกิพีเดียมหาวิทยาลัยไทย, โปสทูเดย์) 2) ที่นั่งล้นแต่ห้องเรียนร้าง ปัจจัยเสี่ยงมหาวิทยาลัยไทย ในแง่ตัวเลข ปัจจัยที่กล่าวไว้ข้างต้นนำไปสู่ปัญหา Over Supply จากสถิติของปีการศึกษานี้ที่มียอดผู้สมัครแอดมิชชัน 81,230 คน ขณะที่มหาวิทยาลัยมีที่นั่งรองรับ 109,129 คน ภาวะแบบนี้มหาวิทยาลัยไทยต้องปรับตัวอย่างหนัก เพราะจำนวนนักศึกษาที่ลดลงเท่ากับรายได้ที่หายไปด้วย บางสถาบันที่ปรับตัวไม่ได้ต้องปิดบางภาควิชาลง เพราะจำนวนขั้นต่ำของนักศึกษาไม่เพียงพอต่อหลักสูตร ในอนาคตบางมหาวิทยาลัยอาจจะต้องถึงขั้นปิดตัวลงไปเพราะขาดทุนจนอยู่ต่อไม่ได้

สภาพปัญหาการคงอยู่ของนักศึกษาและจำนวนนักศึกษาของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีลักษณะไม่คงที่และมีแนวโน้มการลดจำนวนลงอย่างต่อเนื่อง มีผลกระทบต่อการบริหารจัดการหรือการดำเนินกิจการของสถาบันอุดมศึกษาโดยเฉพาะมหาวิทยาลัยเป็นอย่างมาก ซึ่งมหาวิทยาลัยไทยและต่างประเทศในอนาคต มีแนวโน้มเช่นเดียวกัน เนื่องจากอัตราการเกิดลดลงทำให้จำนวนนักศึกษามีแนวโน้มลดลง มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งต้องแข่งขันกันเพื่อแย่งนักศึกษา หากสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งมีความคล้ายคลึงกันหมด นักศึกษาส่วนใหญ่ย่อมเลือกเรียนในมหาวิทยาลัยที่มีความโดดเด่น หรือมหาวิทยาลัยเฉพาะทางมากขึ้นเพราะเป็นมหาวิทยาลัยที่ได้รับการยอมรับกัน โดยทั่วไปว่า มีคุณภาพในด้านวิชาการและมีชื่อเสียง จำนวนนักศึกษาที่มีแนวโน้มลดลงนี้ ย่อมส่งผลกระทบต่อมหาวิทยาลัยที่ยังไม่มีชื่อเสียงมากนักหรือเป็นมหาวิทยาลัยเปิดใหม่ เพราะนักศึกษาอาจไม่เลือกเรียน จนประสบปัญหาที่มีจำนวนนักศึกษาไม่เพียงพอ นอกจากนั้นแล้วเมื่อรับนักศึกษามาแล้วก็ยังประสบปัญหาเกี่ยวกับอัตราการคงอยู่ของนักศึกษาอีกด้วย เพราะมีนักศึกษาออกกลางคัน นักศึกษาขอพักการศึกษา นักศึกษาขอย้ายคณะ เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้มีสาเหตุมาจากหลายปัจจัยที่แตกต่างกัน

กันในแต่ละสถาบันพอ เช่น ปัญหาเงินทุนและความพร้อม การติดยาเสพติด ไม่ได้รับการช่วยเหลือจากอาจารย์ที่ปรึกษา ปัญหาครอบครัว ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์เรียนไม่ได้ ไม่มีวิธีการแก้ไขข้อบกพร่องทางการเรียน มีความกังวลในเรื่องต่างๆ ขาดการวางแผนการเรียน ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่ชอบสาขาที่ไม่สมควรใจเรียน และค้นพบสาขาที่ตัวเองชอบในภายหลัง เป็นต้น (จรรยา แสงสาคร, 2533: 19) และหากพิจารณาจากผลการวิจัยการออกกลางคันของนักศึกษาของหลายสถาบันการศึกษา มีสาเหตุต่างกัน หลายประการ เช่น เข้าไปเรียนแล้วได้เกรดไม่ดี ไปเรียนวิทยาลัยหรือสาขาที่ไม่ชอบ อยากเข้าวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง นอกจากนี้ประเด็นการออกกลางคันที่น่าสนใจ คือมาจากจุดอ่อนในการแนะนำการศึกษาต่อของโรงเรียนการเลือกเรียนตามกระแสนิยมของเพื่อน และความต้องการของพ่อแม่ เมื่อไม่ตรงกับความถนัดของตนก็ไม่มีความสุขเป็นสาเหตุให้ต้องออกกลางคัน (เบญจจาภา สุระพินทุ, 2536:15) ซึ่งมหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ก็ประสบปัญหาการคงอยู่ของนักศึกษา โดยมีสาเหตุมาจากปัจจัยดังกล่าวข้างต้นเช่นเดียวกัน โดยปัญหาการคงอยู่ของนักศึกษาเป็นประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยและคณะต้องการศึกษาด้วย การคงอยู่ของนักศึกษาส่งผลต่อจำนวนนักศึกษาของแต่ละมหาวิทยาลัย รวมถึงมหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธรด้วย ส่งผลกระทบด้านสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมเป็นวงกว้างและมีแนวโน้มจะรุนแรงมากขึ้น ด้านการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย ทำให้หลายมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องปิดตัวลง บางแห่งต้องยุบสาขาวิชา บางแห่งปลดพนักงานหรือบุคลากรออก ลดสวัสดิการบุคลากร และอื่นๆ อีก เนื่องด้วยปัญหาการคงอยู่ของนักศึกษาส่งผลต่อจำนวนนักศึกษาที่ลดจำนวนลง ทำให้งบประมาณที่ใช้ในการบริหารจัดการไม่เพียงพอ กลายเป็นภาระของรัฐบาลที่ต้องช่วยสนับสนุนงบประมาณบางส่วน ประสบปัญหาการตงงานของบุคลากร นักศึกษาไม่มีที่เรียน มหาวิทยาลัยที่มีอัตลักษณ์เฉพาะตนที่เป็นตัวแทนวัฒนธรรมของสังคมไทยปิดตัวลง มหาวิทยาลัยบางแห่งปรับค่าเทอมเพิ่มมากขึ้นทำให้นักศึกษาไม่มีกำลังที่จะเรียนเหล่านี้ เป็นต้น ส่งผลกระทบต่อนักเรียน นักศึกษาที่จำเป็นต้องได้รับการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและดำรงชีพในสังคม หากนักเรียน นักศึกษาเหล่านี้ไม่ได้รับการศึกษาย่อมส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศชาติตามที่กล่าวแล้วข้างต้นแน่นอน ปัญหาการคงอยู่ของนักศึกษาที่ส่งผลต่อจำนวนนักศึกษาจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนก่อนที่จะเกิดผลกระทบในวงที่กว้างมากขึ้น และจะก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ อีกมากมายตามมา ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ

จากสภาพปัญหา ความรุนแรงของปัญหา และผลกระทบดังกล่าวมาแล้ว จึงเป็นปัญหาเร่งด่วน (hot issue) ที่ควรวิจัย เพราะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาแล้วในอดีต และกำลังเกิดอยู่ในปัจจุบัน รวมทั้งคาดว่าจะมีอยู่ในอนาคตจึงเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ควรทำการวิจัย เพราะถ้าปล่อยไว้ก็จะเพิ่มความรุนแรงและแผ่ขยายวงกว้างออกไปอีก ซึ่งยากแก่การแก้ไข และเรื่องนี้ยังไม่มีผู้ใดทำวิจัยอย่างจริงจังมาก่อน ผู้วิจัยและคณะในฐานะผู้รับผิดชอบในพื้นที่จึงตัดสินใจทำวิจัยเรื่องนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาจำแนกตามเพศ เกรดเฉลี่ยสะสม ระดับการศึกษาของบิดาและมารดา อาชีพหลักของบิดาและมารดา และรายได้ต่อเดือนของบิดาและมารดา

วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบด้วย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล การแปลผลข้อมูล และวิธีการทางสถิติสำหรับใช้ในการวิเคราะห์และการทดสอบสมมุติฐาน มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4 ของมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ ที่กำลังศึกษาอยู่ ทั้ง 3 คณะ/สาขาวิชา คือ 1) คณะศาสนาและปรัชญา สาขาวิชาปรัชญา 2) คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย 3) คณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง จำนวน 415 รูป/คน

กลุ่มตัวอย่าง

เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ จำนวน 415 รูป/คน ได้คัดเลือกมาจากประชากรโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาทั้งหมด จำนวน 400 รูป/คน จากชั้นปีที่ 1 - 4 ตามตารางการคำนวณของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 196 รูป/คน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับร้อยละ ± 5 เพื่อเป็นเกณฑ์รองรับในกระบวนการและระเบียบวิธีวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร งานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
2. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษา ค้นคว้าทฤษฎี หนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาเพื่อนำมากำหนดกรอบและขอบเขตเนื้อหาในการสร้างแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามไปทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค แบบสอบถามทั้งฉบับมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .97

3. แบบสอบถามที่นำมาใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ, อายุ, คณะที่สังกัด, ชั้น/ปี, เกรดเฉลี่ยสะสม, อาชีพของบิดาและมารดา, รายได้ของบิดาและมารดา, ทราบหรือไม่ว่ามีสถาบันระดับปริญญาตรีในจังหวัดยโสธร, สถาบันระดับปริญญาตรีในจังหวัดยโสธรที่นักเรียนรู้จัก, คณะที่ต้องการศึกษาต่อมากที่สุด, และเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในคณะนั้น เป็นแบบสอบถามปลายปิด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร ระดับปริญญาตรี ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านปัจจัยสังคม และด้านปัจจัยเศรษฐกิจ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยผู้วิจัยกำหนดน้ำหนักหรือคะแนนในการตอบแบบสอบถาม 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับมากที่สุด ให้น้ำหนักหรือคะแนนเป็น 5
- ระดับมาก ให้น้ำหนักหรือคะแนนเป็น 4
- ระดับปานกลาง ให้น้ำหนักหรือคะแนนเป็น 3
- ระดับน้อย ให้น้ำหนักหรือคะแนนเป็น 2
- ระดับน้อยที่สุด ให้น้ำหนักหรือคะแนนเป็น 1

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบสอบถามตอนที่ 2 ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์โดยใช้เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย (Best, 1981: 179-187) ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง ระดับแรงจูงใจในการศึกษาต่อมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง ระดับที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษามาก
- ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง ระดับที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง ระดับที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง ระดับที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็น เป็นคำถามปลายเปิด

4. นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นมาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (IOC) ของเนื้อหา และเสนอแนะข้อปรับปรุงแก้ไข ปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ

5. นำแบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน (ที่ไม่ใช่ นักศึกษาวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นและนำผลที่ได้เข้าปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญ

6. ทำการปรับปรุงแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาอนุมัติก่อนแจกแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามไปแจกกับนักศึกษาในวิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวม ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล มหาวิทยาลัยมหาสารคามราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โสธร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. เข้าเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง จำนวน 196 ชุด และได้รับคืนทั้งหมดจำนวน 196 ชุด
3. ชี้แจงให้ผู้ตอบแบบสอบถามทราบวัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือเพื่อให้ได้ผลตามความเป็นจริง ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองจากผู้ตอบแบบสอบถามแล้วเสร็จ
4. รวบรวมแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ด้านเนื้อหาที่ครบถ้วนเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

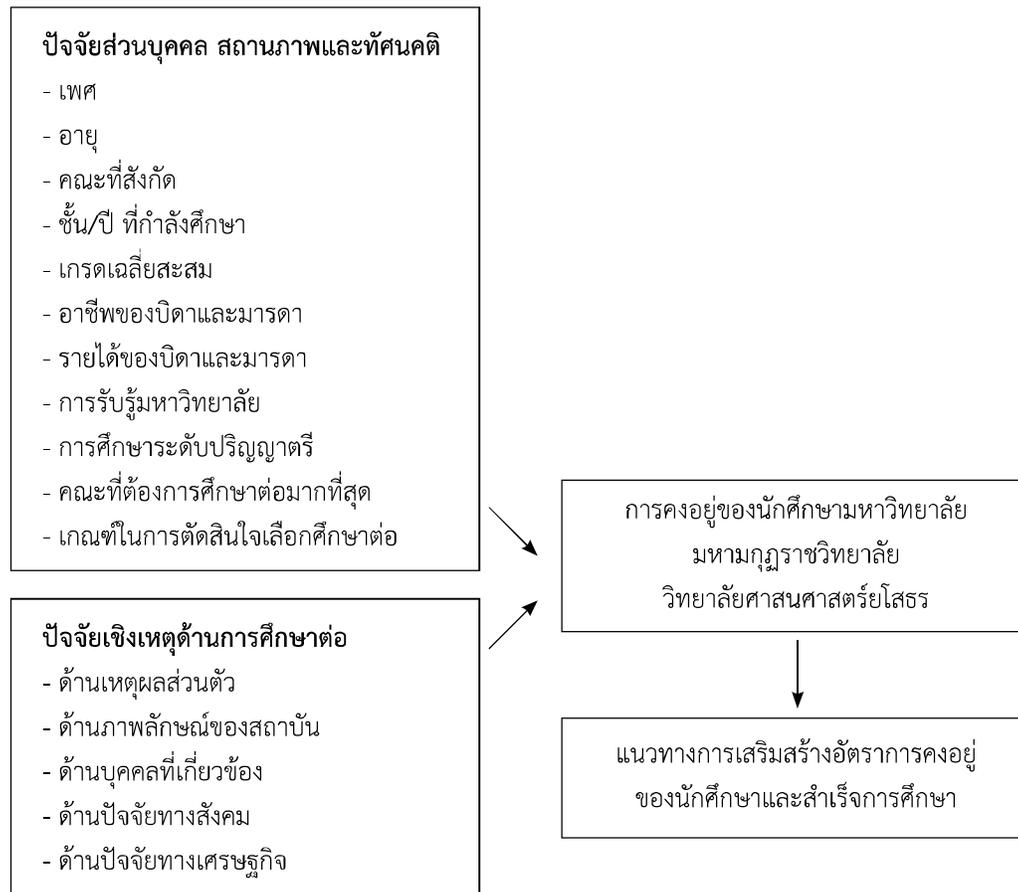
ผู้วิจัยได้นำผลคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้สถิติการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านปัจจัยทางสังคม และด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจผู้วิจัยใช้สถิติหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. การเปรียบเทียบปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา จำแนกตามข้อมูลทั่วไป โดยใช้สถิติ t-test กรณีที่ตัวแปร มี 2 กลุ่ม และใช้การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ในกรณีที่มีตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Scheffé

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ผลการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษามหาวิทยาลัย มหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร สรุปผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร โดยภาพรวมและรายด้าน

วารสารแสงอีสาน

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัยราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โสธร

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัยราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โสธร	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. ด้านเหตุผลส่วนตัว	4.31	.707	มาก
2. ด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน	4.21	.745	มาก
3. ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	4.03	1.79	มาก
4. ด้านปัจจัยทางสังคม	4.18	.757	มาก
5. ด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจ	4.31	.679	มาก
รวม	4.20	.467	มาก

จากตารางพบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัยราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โสธร โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 4.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยได้ ดังนี้ ด้านเหตุผลส่วนตัว (\bar{x} = 4.31) ด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจ (\bar{x} = 4.31) ด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน (\bar{x} = 4.21) ด้านปัจจัยทางสังคม (\bar{x} = 4.18) และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง (\bar{x} = 4.03) ตามลำดับ

ด้านเหตุผลส่วนตัว โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 4.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ดังนี้ ต้องการสร้างความมั่นใจและความภาคภูมิใจให้กับตนเอง (\bar{x} = 4.49) ต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษาในระดับอุดมศึกษา (\bar{x} = 4.44) เรียนจบแล้วมีโอกาสได้งานทำมากจากสถิติที่ผ่านมา (\bar{x} = 4.41) ต้องการนำความรู้ที่ได้รับไปแก้ปัญหาได้ในชีวิตประจำวัน (\bar{x} = 4.40) ต้องการการยอมรับจากบุคคลอื่นในหมู่บ้านและที่ทำงาน (\bar{x} = 4.22) มหาวิทยาลัยมีอุปกรณ์การเรียนพร้อมตามที่ต้องการ (\bar{x} = 4.02) ตามลำดับ

ด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 4.21) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ดังนี้ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาแล้วสามารถหางานทำได้ง่าย (\bar{x} = 4.43) การมีคณาจารย์เป็นผู้มีความรู้ความสามารถทางโลกทางธรรม (\bar{x} = 4.35) หลักสูตรและสาขาวิชาตรงกับความต้องการของผู้เรียน (\bar{x} = 4.34) มหาวิทยาลัยมีมาตรฐานทางการศึกษาและได้รับการยอมรับ (\bar{x} = 4.29) นักเรียนครบหลักสูตรแล้วมีแหล่งฝึกงานที่ดี (\bar{x} = 4.28) ความมีชื่อเสียงในด้านวิชาการของสถาบันการศึกษาสูง (\bar{x} = 4.19) ความเลื่อมใสศรัทธาในชื่อเสียงของสถาบันการศึกษาสูง (\bar{x} = 4.16) มหาวิทยาลัยมีห้องสมุดและแหล่งสืบค้นวิชาการที่ทันสมัย (\bar{x} = 4.11) มหาวิทยาลัยมีห้องสมุดและแหล่งสืบค้นวิชาการที่ทันสมัย (\bar{x} = 4.10) ความเป็นที่ยอมรับและการประกันคุณภาพการศึกษา (\bar{x} = 4.09) ความมีชื่อเสียงของสถาบันมหาวิทยาลัยทางศาสนา (\bar{x} = 4.07) ตามลำดับ

ด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ดังนี้ บิดา มารดา และผู้ปกครองสนับสนุนให้ศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.43$) ญาติพี่น้องที่เคยสำเร็จการศึกษาแล้วแนะนำให้ศึกษาต่อ ($\bar{x} = 4.22$) อาจารย์ที่เคยสอนจากโรงเรียนเดิมแนะนำให้ศึกษาต่อ ($\bar{x} = 4.20$) อาจารย์แนะแนวแนะนำให้ศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยนี้ ($\bar{x} = 4.05$) รุ่นพี่ผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพแนะนำให้ศึกษาต่อ ($\bar{x} = 4.03$) ได้รับทราบข่าวการรับสมัครเข้าศึกษาจากสื่อประชาสัมพันธ์ ($\bar{x} = 3.92$) อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำให้ศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยนี้ ($\bar{x} = 3.90$) เพื่อน ๆ ในห้องเรียนเดิมชักจูงให้ศึกษาต่อ ($\bar{x} = 3.74$)

ด้านปัจจัยทางสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ดังนี้ มีสถาบันการศึกษาที่ตรงกับความต้องการของตน ($\bar{x} = 4.31$) ต้องการยกระดับสถานภาพทางสังคมของตนให้ดีขึ้น ($\bar{x} = 4.23$) การจัดการเรียนการสอนเป็นที่ยอมรับในศตวรรษที่ 21 ($\bar{x} = 4.23$) สถาบันการศึกษาเป็นที่ยอมรับของสังคมทั่วไป ($\bar{x} = 4.17$) ต้องการเป็นที่ยอมรับจากบุคคลในสังคมทั่วไป ($\bar{x} = 4.10$) การศึกษาต่อทำให้เป็นคนทันสมัยในศตวรรษที่ 21 ($\bar{x} = 4.09$)

ด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ดังนี้ เรียนจบแล้วนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาอาชีพในอนาคตได้ ($\bar{x} = 4.43$) เรียนจบแล้วต้องการประกอบอาชีพที่มีความก้าวหน้า ($\bar{x} = 4.42$) เมื่อสำเร็จการศึกษาทำให้มีรายได้จากการทำงานดี ($\bar{x} = 4.41$) สำเร็จการศึกษาแล้วสามารถหางานทำได้ง่าย ($\bar{x} = 4.36$) นักศึกษามีโอกาสหารายได้ขณะที่ศึกษา ($\bar{x} = 4.31$) สาขาที่ตนกำลังศึกษาอยู่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน ($\bar{x} = 4.21$) และ มหาลัยมีระบบเงินกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษารองรับ ($\bar{x} = 4.05$) ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

เปรียบเทียบปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธรโดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านภาพลักษณ์ของสถาบันด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านปัจจัยทางสังคม และด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจ โดยใช้วิธีการทดสอบค่า t-test และทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance) ว่าแตกต่างกันหรือไม่ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

วารสารแสงอีสาน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการ คงอยู่ของนักศึกษา	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		t	Sig.
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ด้านเหตุผลส่วนตัว	4.31	.707	4.17	.543	3.358**	.000
2. ด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน	4.21	.745	4.02	.647	4.537**	.000
3. ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	4.03	1.79	4.02	.702	.860	.390
4. ด้านปัจจัยทางสังคม	4.18	.757	4.00	.716	3.463**	.001
5. ด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจ	4.31	.679	3.99	.658	6.183**	.000
รวม	4.20	.467	4.04	.595	3.786**	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร มีปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษายู่ในระดับมาก โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่มากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 และเมื่อเปรียบเทียบปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาระหว่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 พบว่า มีเพียงด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในภาพรวมและด้านเหตุผลส่วนตัวด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน ด้านปัจจัยทางสังคม และด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร 5 ด้าน ได้แก่ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจ ด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน ด้านปัจจัยทางสังคม และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเหตุผลส่วนตัวมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่า ปัจจัยส่วนตัวเป็นส่วนสำคัญของการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น คือ (1) สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง มุลเหตุจูงใจนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมต่อการศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ของ ดาว สมศรีโหม่ง (2539) (2) สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง องค์ประกอบที่มีผลต่อการเรียนอาชีวศึกษาในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี ของ ทวีศักดิ์ เบ้าหล่อเพชร (2541) (3) สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง แรงจูงใจที่นักศึกษา

เข้าศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสูง สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ ในจังหวัดขอนแก่น ของ สุวพันธ์ พงษ์บริบูรณ์ (2545) (4.) สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง เหตุจูงใจในการศึกษาต่อโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าของนักเรียนเตรียมทหาร ของ พันโท เปรมชัย สโรบล (2542) (5) สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยพัฒนวิชาการ สังกัดกรมอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร ของ สุมาลี จุลเจิม (2540)

2. จากการเปรียบเทียบสถานภาพของนักเรียนกับปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร จังหวัดยโสธร ตามสมมติฐานการวิจัยปรากฏผล ดังนี้

1) ผลการเปรียบเทียบเพศของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร กับปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาเพศหญิงและเพศชายไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่ตรงกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับ อุไรวรรณ โพธิเวทวิญญู (2539) ที่ได้ศึกษาสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษาของนิสิตระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษา กรุงเทพมหานคร และพบว่า นิสิตชายและหญิงมีสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษาในแต่ละด้าน และรวมทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการเข้าเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมาของ นรินทร์ สมสมัย (2542) ที่พบว่า ผู้ใช้แรงงานที่มีเพศต่างกันหรือมีอายุต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยภาพรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจุบันทุกเพศทุกวัยมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน การศึกษาสามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถ สถิติปัญญา จิตใจ ปลุกฝังความคิดทางทฤษฎี เพื่อนำความรู้และทักษะไปใช้ในการประกอบวิชาชีพและทำให้ตนเองเป็นที่ยอมรับของสังคมไม่แตกต่างกัน

2) ผลการเปรียบเทียบเกรดเฉลี่ยของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร กับอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา พบว่า นักเรียนกลุ่มที่มีเกรดเฉลี่ยระหว่าง 3.00 – 4.00 มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษายู่ในระดับมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อในสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดกับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ดของ ไกรวุธ พนมพงษ์ (2544) ที่พบว่า นักเรียนมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อสายสามัญและสายอาชีพอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านชื่อเสียงของสถาบัน ด้านพื้นฐานความรู้ และความสามารถส่วนบุคคล

3) ผลการเปรียบเทียบระดับการศึกษาของบิดาและมารดาของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ กับอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา พบว่า นักเรียนที่บิดาและมารดามีการศึกษาระดับต่ำกว่าอนุปริญญา และมีการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่ามื่ออิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษามากกว่านักเรียนที่มีบิดาและมารดา มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับ สายสมร สร้อยอินตะ และ กัลยา ธรรมพงษา (2523) ที่ศึกษาความต้องการและความคาดหวังของนักเรียนและผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่คาดหวังว่าสาขาวิชาที่ต้องการให้บุตรหลานเลือกเรียนนั้น เมื่อเข้าสู่อาชีพ จะทำให้มีรายได้ตอบแทนสูง

4) ผลการเปรียบเทียบอาชีพของบิดาและมารดาของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ กับอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาพบว่า นักเรียนที่บิดามีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาแตกต่างกันกับนักเรียนที่บิดามีอาชีพค้าขาย และอาชีพรับจ้างซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องมูลเหตุจูงใจในการเลือกศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ ของ เอนก ชิตเกษร (2542) ที่พบว่า ปัจจัยทางด้านอาชีพของบิดามารดา มีผลต่อเหตุจูงใจในการเลือกศึกษาต่อ ผลการวิจัยนี้ พบว่า บิดาของนักเรียนมีอาชีพรับจ้างมากที่สุด และมารดาของนักเรียนมีอาชีพค้าขายมากที่สุด และพบว่านักเรียนต้องการศึกษาต่อในคณะนิเทศศาสตร์คณะอักษรศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์มากที่สุดเป็น 3 อันดับแรก ซึ่งคณะที่นักเรียนต้องการศึกษาต่อมีสถานะทางสังคมสูงกว่าอาชีพของบิดาและมารดา สอดคล้องกับ โครเกอร์ และ ลูทิต (Kroger and Louttit อ้างถึงในชาญวิทย์ กลิ่นเลขา, 2539: 148) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของอาชีพบิดาที่มีต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชายในชั้นมัธยม พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพบิดาและความมุ่งหวังในการเลือกอาชีพของนักเรียนมีอิทธิพลทำให้นักเรียน 2 ใน 3 มุ่งหวังอาชีพที่มีรายได้ และมีสถานะทางสังคมสูงกว่าระดับอาชีพของบิดา แต่ไม่สอดคล้องกับ ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา (2539: 148-149) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนอาชีวศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า นักเรียนส่วนมากเลือกศึกษาวิชาชีพประเภทวิชาพาณิชยกรรม รองลงมาเป็นช่างอุตสาหกรรม สอดคล้องกับอาชีพของบิดามารดา ผู้ปกครอง และผู้ประกอบการที่ส่วนมากประกอบอาชีพค้าขาย รองลงมาอาชีพรับจ้าง

5) ผลการเปรียบเทียบรายได้ต่อเดือนของของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โยธธ กับอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาพบว่า นักเรียนที่บิดามีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท และนักเรียนที่มารดามีรายได้ต่อเดือน 5,001 - 10,000 บาท มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษามากกว่านักเรียนที่บิดามีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 15,000 บาทสอดคล้องกับ วีระพล เวชียงกูร (2542) ที่ทำการศึกษาความต้องการ

ศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่นักเรียนมีความต้องการศึกษาต่อโดยเลือกศึกษาต่อสายสามัญ เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อคือต้องการประกอบอาชีพมั่นคง สวัสดิการดี อยากรายได้ที่หารายได้พิเศษ จบแล้วมีงานให้เลือกหลายอย่างเงินเดือนสูง ทำเกียรติยศและชื่อเสียงมาสู่วงศ์ตระกูล ทำประโยชน์ต่อส่วนรวมและสอดคล้องกับโครเกอร์ และ ลูทิต (Kroger and Louttit อ้างถึงใน ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา, 2539 : 148) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของอาชีพบิดาที่มีต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชายในชั้นมัธยม พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพบิดาและความมุ่งหวังในการเลือกอาชีพของนักเรียนมีอิทธิพลทำให้นักเรียน 2 ใน 3 มุ่งหวังอาชีพที่มีรายได้ และมีสถานะทางสังคมสูงกว่าระดับอาชีพของบิดา

ข้อเสนอแนะ

- 1) ด้านเหตุผลส่วนตัว ควรจัดการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษาเพื่อเพิ่มโอกาสในการศึกษาต่อของนักศึกษาให้มากขึ้น
- 2) ด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน ควรสร้างชื่อเสียงและประชาสัมพันธ์ให้สถาบันเป็นที่รู้จักมากขึ้น มุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพของคณาจารย์ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถเป็นที่ประจักษ์ สร้างและประชาสัมพันธ์หลักสูตร/สาขาวิชาตรงกับความต้องการของนักศึกษาให้มากขึ้น
- 3) ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ประชาสัมพันธ์ให้บุคคลผู้เกี่ยวข้องทราบรายละเอียดเกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาของตนจะทำให้ให้นักศึกษาทราบข่าวสารข้อมูลมากขึ้น ทำให้นักศึกษามีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามากยิ่งขึ้น
- 4) ด้านปัจจัยทางสังคม การจัดการเรียนการสอนเป็นที่ยอมรับของสังคมต้องการยกระดับสถานภาพทางสังคมและสถาบันการศึกษาเป็นที่ยอมรับของสังคม
- 5) ด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักสูตร/สาขาวิชาให้นักเรียนทราบเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วสามารถประกอบอาชีพได้บ้าง มีการจัดแนะแนวอาชีพอย่างสม่ำเสมอ

บรรณานุกรม

ไกรวุธ พนมพงษ์. (2544). แรงจูงใจในการศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด กับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานกงานสามัญจังหวัดร้อยเอ็ด. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษา มหาบัณฑิต มหาสารคาม :มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
จรรุณ แสงสาคร (2533) พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยมหิดล วันพฤหัสบดีที่ 5 กรกฎาคม 2533

- ชาญวิทย์ กลิ่นเลขา. (2539). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนอาชีวศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า-เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ดาว สมศรีโหม่ง. (2540). การศึกษามูลเหตุจูงใจนักเรียน ประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมต่อการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ทวีศักดิ์ เบ้าหล่อเพชร. (2541). องค์ประกอบที่มีผลต่อการเรียนอาชีวศึกษาในโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- นรินทร์ สมสมัย. (2542). แรงจูงใจการเข้าเรียนการศึกษานอกโรงเรียนสามัญ วิธีเรียนแบบทางไกลระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เบ็ญจภา สุระพินทุ (2536) สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมกระทรวงศึกษาธิการ
- เปรมชัย สโรมล, พันโท. (2542). เหตุจูงใจในการศึกษาต่อโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าของนักเรียนเตรียมทหาร. ปรินญานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สายสมร สร้อยอินตะ และ กัลยา ธรรมพงษา. (2533). ความต้องการและความคาดหวังของนักเรียนและผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียน. วารสารวิจัยเพื่อพัฒนา.
- สุมาลี จุลเจิม. (2540). แรงจูงใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.)วิทยาลัยพาณิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุวพันธ์ พงษ์บริบูรณ์. (2545). แรงจูงใจที่นักศึกษาเข้าศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ใน จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- อุไรวรรณ โพธิเวชเทวัญ. (2539). สิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษาของนิสิตระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษา กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เอนก ชิตเกษร. (2542). มูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือกศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย-พายัพ. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ : เชียงใหม่.

Best, John W. (1981). **Research in Education**. 4th ed. New Jersey: Prentice-Hall, Inc.
<https://www.posttoday.com/politic/report/561856> (สืบค้นเมื่อ 24 สิงหาคม 2561).